

Beleidsstuk

Anti-pestprotocol

MT	goedgekeurd op 17 mei 2016
(P)MR	ingestemd op 21 juni 2016
college van bestuur	formeel vastgesteld op 23 juni 2016

Anti-pestprotocol

Een van de uitgangspunten van het Dongemond college is dat leren en je prettig en veilig voelen op school bij elkaar horen. Wij spreken hiermee heel duidelijk uit dat wij al onze leerlingen een veilig pedagogisch klimaat willen bieden waarin zij zich harmonieus kunnen ontwikkelen en waarin goede leerprestaties mogelijk zijn.

Docenten, oop en directie bevorderen zo'n klimaat door het scheppen van een open en prettige werksfeer in de klas en daarbuiten. Het moet zo voor iedere leerling mogelijk worden om te ervaren dat hij/zij kan zijn wie hij/zij is. Er is ruimte voor iedereen om zichzelf te zijn, zolang dat niet betekent dat de afgesproken regels overtreden worden of dat iemands persoonlijke grenzen worden overschreden. Pesten betekent dat iemands grenzen overschreden worden en dat past niet in een prettig en veilig klimaat voor allemaal.

Dit anti-pestprotocol is geschreven voor leerlingen, ouders/verzorgers en medewerkers van de school. Het geeft het beleid en de handwijze van de school weer ten aanzien van pesten. Het is onderdeel van het schoolveiligheidsbeleid en als zodanig verbonden met andere onderdelen, zoals het beleid ten aanzien van schorsing en verwijdering van leerlingen en het beleid ten aanzien van ongewenst gedrag (agressie, seksuele intimidatie en geweld).

Het beschrijft wat we onder pesten verstaan, hoe pesten voorkomen kan worden en wat de aanpak is, als er gepest wordt.

Het hoofddoel van het protocol is het voorkomen en bestrijden van pesten door alle betrokkenen duidelijkheid te geven over ieders rol. Daarnaast heeft het een informatieve en verwijzende functie.

1. PLAGEN

We spreken over plagen wanneer leerlingen min of meer aan elkaar gewaagd zijn. Het vertoonde gedrag is onschuldig en nodigt uit tot een reactie van eenzelfde soort. Plagen is niet systematisch en heeft geen nadelige gevolgen voor degene die het ondergaat.

De grens tussen plagen en pesten kan heel dun zijn en wordt overschreden wanneer iemand aangeeft het als ongewenst gedrag te ervaren. Dus ook als de dader onbewust andermans grenzen overschrijdt, wordt dit serieus genomen. Het is dan van belang dat de dader bewust wordt van hoe zijn/haar daden door de ander ervaren worden.

2. PESTEN

We hanteren de regel dat degene die het pesten ondergaat, bepaalt of het vertoonde gedrag gewenst is of niet. Het wordt een probleem als je er samen niet meer uitkomt. Bij het Dongemond college respecteren we daarom elkaars grenzen.

Pesten wordt niet zozeer gedefinieerd door de handeling zelf, als wel door de intentie ervan. Pesten vindt plaats met de bedoeling om een ander bewust pijn te doen, te vernederen of buiten te sluiten. Het is een vorm van agressie waarbij één of meer personen stelselmatig proberen een ander persoon fysiek, verbaal of psychologisch schade toe te brengen. Bij pesten is de macht ongelijk verdeeld.

Pesten heeft 3 hoofdkenmerken:

- a. Het is intentioneel
- b. Het vindt structureel plaats (herhaaldelijk en over een langere periode)
- c. Het is eenzijdig (er is een machtsverschil tussen dader en slachtoffer)

3. VORMEN VAN PESTEN

Pesten kan verschillende vormen aannemen, voorbeelden zijn:

- **Verbaal:** schelden, beledigen, vernederen, bedreigen, belachelijk maken, roddelen, uitlachen
- **Digitaal:** ongewenste berichten of foto's/filmpjes sturen via social media, niet reageren op berichten
- **Fysiek:** schoppen, slaan, aan haren trekken, duwen, spugen, laten struikelen, seksuele intimidatie
- **Materieel:** stelen, afpakken, kwijtmaken of vernielen van bezittingen
- **Intimidatie/bang maken:** achtervolgen, opwachten, klem zetten, de weg versperren
- **Afpersing:** dwingen bezit af te geven, geld mee te nemen
- **Sociaal buitensluiten:** negeren, isoleren

4. SIGNALEREN VAN PESTEN

Pesten is vaak niet zichtbaar voor de buitenwereld. Bovendien zeggen kinderen die gepest worden er vaak niets over, bijvoorbeeld omdat ze de situatie niet goed overzien, zich schamen of het pestgedrag als terecht beschouwen. Ook kunnen ze bang zijn niet serieus genomen te worden, dat er niets zal veranderen aan de situatie, dat deze nog erger wordt, of dat ze de controle over de situatie kwijtraken.

Het is daarom van groot belang dat ouders, docenten en oop altijd alert zijn op mogelijke signalen van pesten.

Mogelijke signalen zijn: stil/teruggetrokken zijn, blijven hangen in de klas, alleen gaan staan/zitten in en om school, lichamelijke klachten, niet naar school willen/gaan, geen vrienden op school (die thuis komen), verminderde schoolresultaten, verwondingen, vernielde/ontvreemde spullen, etc.

5. BETROKKEN PARTIJEN BIJ PESTEN

Bij pesten zijn de hoofdrollen weggelegd voor de gepeste leerling en de pester, toch zijn dit niet de enige betrokken partijen. Ook de andere leerlingen in de school, de medewerkers van de school en de ouders van de leerlingen spelen, bewust of onbewust, een rol. Bij een integrale aanpak van pesten moet worden gekeken naar de achterliggende motieven van het gedrag van ALLE partijen en worden zij allen betrokken bij de preventieve en curatieve aanpak van pesten.

Wie zijn er betrokken:

De gepeste leerling

Leerlingen die gepest worden, hebben veelal een van de volgende kenmerken: verlegen, (sociaal/motorisch) onhandig, onzeker, kwetsbaar (eerder gepest of moeite met grenzen aangeven), afhankelijk, anders dan de middenmoot (qua uiterlijk, kleding, gedrag), nieuw in de klas, hebben een beperking of worden thuis overbeschermd.

De pester

Pesters pesten vaak vanuit de volgende motieven: uitoefenen van macht, 'eten of gegeten worden', roep om aandacht, jaloezie, eigen onzekerheid overschreeuwen, zich groot voelen door een ander te kleineren, problematische thuissituatie, door een beperking of stoornis.

De medeleerlingen

Waaronder de meelopers, zwijgers, verdedigers etc.
Zij zijn vaak bang om ook gepest te worden of hebben niet in de gaten wat er gebeurt.

De medewerkers van de school

Leveren een actieve bijdrage aan het veiligheidsgevoel van leerlingen en collega's op school.

De ouders van de betrokken leerlingen

De ouders leveren een actieve bijdrage aan het veiligheidsgevoel voor de leerlingen en medewerkers op de school

6. FUNCTIES EN ROLLEN BINNEN HET DONGEMOND COLLEGE

Pesten kan alleen worden aangepakt als iedereen binnen de school hieraan meewerkt. Binnen het Dongemond college hebben daarom diverse functionarissen actief te maken met het anti-pestbeleid. Hieronder staan de betrokken functies en bijbehorende rollen opgenoemd. Bij uitvoering van het anti-pestbeleid is de algemene zorgstructuur van het Dongemond college van toepassing. Deze zorgstructuur is opgenomen in het Dongemond ondersteuningsplan. Zie hieronder de zorgstructuur met daarin de rol van anti-pest coördinator en de beschreven rollen.

Mentor/docent

- Monitoren sfeer in de klas
- Bijdragen aan positieve groepsvorming
- Signaleren van groeps- en individueel gedrag
- Uitvoeren interventies bij pesten (gesprekken met slachtoffer/pester/groep)
- Registratie van incidenten in Magister
- Contact met ouders
- Informeren leerlingbegeleider, anti-pest coördinator en schoolleiding

OOP/pauzewacht

- Toezicht en monitoren sfeer buiten de klas
- Signaleren van groeps- en individueel gedrag
- Informeren mentor

Leerlingbegeleider/vertrouwenspersoon

- Begeleiding van pester, gepeste leerling, meelopers en klas
- Registratie van de begeleiding in Magister
- Informeren anti-pestcoördinator/ schoolleiding

Teamleider

- Hoor- en wederhoor bij incidenten
- Contact met ouders/ verzorgers
- Vervolginterventies/sancties
- Registratie in Magister

Anti-pest coördinator

- Coördinatie van anti- pestbeleid
- Bemiddeling tussen leerlingen bij pesten (optioneel)
- Doorverwijzen naar bijvoorbeeld externe hulp, OCO
- Adviseren over passende interventies aan mentor/docent/teamleider/ directie
- Meten van veiligheidsbeleving d.m.v. jaarlijkse monitor
- Registratie in Magister en monitoring van afhandeling klachten en incidenten inzake pesten
- Advies aan schooldirectie over (aanpassing) anti-pestbeleid
- Samenwerken met mediacoach bij digitaal pesten
- Informatieverstrekking naar leerlingen, ouders en medewerkers (optioneel)

Directie

- Hoor- en wederhoor bij incidenten
- Contact met ouders
- Vervolginterventies/sancties
- Registratie in Magister

Extern deskundige

- Begeleiding gepeste leerling/pester en/of klas

Politie

- Inzet indien nodig
- Zie ook convenant: Veilig in en om de school

Leerplicht

- Inzet indien nodig

7. GEDEELDE VERANTWOORDELIJKHEID OUDERS EN SCHOOL

Niet alle pestincidenten spelen zich op en rond de school af. Zeker door het gebruik van internet en social media is de grens tussen school en thuis vervaagd. De betrokkenheid van de school houdt niet op bij de rand van het schoolplein. Situaties die buiten school spelen, kunnen immers ook weer mee de school inkomen en andersom. Wanneer zich incidenten voordoen buiten het schoolterrein of buiten de schooltijden, maar tussen leerlingen van dezelfde school, heeft de school (mits zij van het incident op de hoogte is) een verantwoordelijkheid om hierop te reageren. Anderzijds is er een begrenzing aan de rol die de school kan spelen bij het oplossen van pestgedrag en pestproblemen met name omdat de incidenten vaak plaatsvinden buiten de school en de schooltijden. Het is van groot belang om ouders te betrekken bij het anti-pestbeleid (bijvoorbeeld door middel van ouderavonden, nieuwsbrieven, themabijeenkomsten, etc.) en te informeren over incidenten en te treffen maatregelen.

8. PREVENTIE

De kracht van een anti-pestbeleid is het creëren van een veilig schoolklimaat waarin negatief gedrag niet wordt getolereerd. Bij het Dongemond college worden maatregelen genomen om pesten te voorkomen.

- **Beleid**
Het hebben en uitvoeren van anti-pestbeleid. Het beleid wordt regelmatig geëvalueerd en indien nodig aangepast.
- **Voorbeeldfunctie**
De schoolleiding en medewerkers onderschrijven het anti-pestbeleid en hebben een voorbeeldfunctie qua gedrag, naar elkaar en naar de leerlingen toe. Zij staan voor de naleving van de schoolregels en een positief leefklimaat.
- **Omgangsregels**
De mentoren stellen jaarlijks duidelijke gedragsregels op, waarin staat beschreven hoe we met elkaar omgaan binnen en buiten de klas én op social media. Deze regels worden samen met de leerlingen opgesteld en regelmatig besproken. De regels zijn positief geformuleerd. Voorbeelden van zulke regels zijn “we accepteren de ander zoals hij/zij is”, “we praten positief over elkaar, ook op internet”, “we lossen problemen op”, etc.
- **Positieve groepsvorming/introductieactiviteiten**
Aan het begin van het schooljaar, bij een nieuwe klasvorming wordt uitgebreid aandacht besteedt aan positieve groepsvorming, positief klassengevoel en een goede verstandhouding binnen de groep.
- **Indeling klassen**
Bij de indeling in klassen zal de school zo mogelijk rekening gehouden met de wensen van een specifieke leerling, op basis van de ervaring uit voorgaande jaren.
- **Mentoruren**
De mentoren begeleiden structureel de klas als geheel en leerlingen individueel. De onderwerpen “omgaan met elkaar”, pesten en veiligheid op school worden regelmatig besproken.
- **Toezicht**
Er vindt structureel toezicht plaats in en buiten de klas, in pauzeruimtes, op het schoolplein etc.
- **Ouderbetrokkenheid**
Ouders worden betrokken bij het anti-pestbeleid, door middel van bijvoorbeeld ouderavonden, nieuwsbrieven, gesprekken op school, voorlichting over digitaal pesten etc.
- **Communicatie**
Het anti-pestbeleid wordt zichtbaar uitgedragen en duidelijk gecommuniceerd naar leerlingen, ouders en medewerkers. Het is makkelijk toegankelijk via de website en de schoolgids.
- **Opleiding docenten**
Binnen het team is het anti-pestbeleid een onderwerp van gesprek. Ook is het thema pesten opgenomen in het scholingsaanbod voor het personeel als onderdeel van hun professionalisering (bijvoorbeeld cyberpesten, meidenvrij, etc.).
- **Monitoring, registratie en klachtenregeling**
Binnen de school zijn systemen ingericht voor de monitoring (Magister) van sociale veiligheid, voor registratie van incidenten en voor het afhandelen van klachten. In onderdeel 10 wordt hier uitvoeriger op in gegaan.

9. MONITORING

Waarom monitoren?

Metten is weten. We kunnen alleen een goed anti-pestbeleid voeren als we inzicht hebben in de beleving van veiligheid en het welbevinden van de leerlingen op onze school. Daarom is monitoring een heel belangrijk element van dit beleid.

Natuurlijk vindt monitoring iedere dag plaats, in en buiten de klas, in gesprekken met de leerlingen en met de ouders.

Maar ook één keer per jaar op grotere schaal door middel van een geanonimiseerde leerlingenenquête onder tenminste een kwart van alle leerlingen (bijlage 1), om een actueel en representatief beeld te krijgen van hoe de leerlingen zich voelen op school. Op basis van de monitoringgegevens kan het beleid gericht worden ingezet en nemen we passende maatregelen om de sociale veiligheid te bevorderen.

Tevens geeft het Dongemond college aan met welke interventies en of programma's zij zorgdraagt voor een sociaal veilige leeromgeving en aandacht besteedt aan pesten. Daarnaast wordt een jaarregistratie van het aantal pestgevallen bijgehouden (bijlage 2). De montiorgegevens en de registratiegegevens zijn voor de inspectie toegankelijk.

10. INTERVENTIES

Stappenplan bij pesten:

- Procedure preventief en curatief handelen bij pesten (bijlage 3)
- Vijf Stappen Aanpak – Oplossingsgerichte aanpak met de klas bij pestgedrag (bijlage 4)
- Herstelrecht (bijlage 5)
- Eventueel No Blame

Aanvullende middelen in de toekomst kunnen zijn:

- Lady Bla Bla (brugklassen)
- RAP-project tegen Pesten, Dongemond breed

Jaarregistratieformulier Antipestcoördinator (bijlage 1)

Schooljaar:	Totaal aantal klachten:	0
--------------------	--------------------------------	----------

Soorten pesten 'live'	Aantal klachten	0
Buitensluiten		
Beledigen		
Belachelijk maken		
Roddelen		
Discrimineren		
HLTB		
Schelden		
(Be)dreigen		
Schoppen/slaan		
Spullen vernielen		

Soorten pesten digitaal	Aantal klachten	0
Buitensluiten		
Beledigen		
Belachelijk maken		
Roddelen		
Discrimineren		
HLTB		
Schelden		
(Be)dreigen		
Foto's rondsturen		
Filmpjes rondsturen		
Cyberchantage		
Nep-account maken		

Wijze van afhandeling	Aantal	Totaal
Steunend gesprek met gepeste		0
Corrigerend gesprek met pester		
Straf voor pester		
Gesprek o.l.v. mentor om er samen uit te komen		
Leerlingbegeleider ingezet		
Herstelrecht		
Buddy voor gepeste benoemd		
Steungroep voor gepeste leerling benoemd		
SOVA voor pesters		
Weerbaarheidscursus gepeste		
Groepsactiviteiten o.l.v. mentor		
Regels/afspraken o.l.v. mentor		
Antipestprogramma in de klas		
Wijziging klassensamenstelling		
Overplaatsing pesters		
Schorsing pesters		
Verwijzing pesters extern via OC		
Bemiddeling school-ouders		
Hoor en wederhoor door schoolleiding met sancties		
Klacht bij bevoegd gezag		
Mediation tussen school en ouders		
Klacht bij klachtencommissie		
Aangifte		

Account hacken

Gepesten naar sexe	Aantal	Totaal
Jongen		0
Meisje		

Pester naar sexe	Aantal	Totaal
Jongen		0
Meisje		

Vijf stappenplan APC gevolgd	Aantal
Gevolgd	
Niet gevolgd	

Ondersteuning ouders door vertrouwenspersoon bij bij klachtencommissie:	Aantal
Ondersteuning	
Geen ondersteuning	

Procedure preventief en curatief handelen bij pesten (bijlage 2)

Schooljaar :

Gepeste leerling :

Mentor:

Pester(s) :

Mentor(en):

Leerlingbegeleider :

Antipestcoördinator :

Ondersteuningscoördinator :

Teamleider :

PREVENTIEF HANDELEN:

Rol/acties mentor (verplicht).
Klassenuitje georganiseerd.
gezamenlijke opdrachten tot groepsvorming vanuit de oplossingsgerichte aanpak.
Schoolregels besproken.
Les over omgaan met elkaar (zo vroeg mogelijk in het schooljaar, uiterlijk vóór de herfstvakantie).
Leerlingen bevestigen op positief gedrag
Omgangsafspraken en klassenregels positief geformuleerd getekend in de klas.
Andere zaken, te weten:

Rol/acties docententeam (continu).
Bewust uitdragen van een positieve voorbeeldfunctie.

Proberen pestgedrag zo goed mogelijk te signaleren.
Stimuleren tot uitpraten in plaats van uitvechten.
Iedereen is uniek en verschil mag er zijn.
Duidelijk stelling nemen tegen het gedrag dat hier tegenin gaat.
Handhaven schoolregels.
Aanspreken van leerlingen op gehele schoolterrein.
Leerlingen bevestigen op positief gedrag
Rol/acties conciërges (continu).
Surveillance op het plein.
Bewust uitdragen van positief voorbeeldfunctie.
Aanspreken van leerlingen op gehele schoolterrein.

Rol/acties antipestcoördinator.
Zichtbaar voor de leerlingen en collega's.
Eventueel korte introductie en les weerbaarheid voor brugklassers in de introductieweek.
Registreert aantal pestgevallen (bijlage Registratieformulier APC).
Vraagbaak voor collega's.
Coördineert.
Monitort; jaarregistratie (bijlage) en leerlingenquête.
Bijstellen van het protocol na evaluatie.
Denkt mee over beleid t.a.v. Sociale Veiligheid op school.

CURATIEF HANDELEN BIJ PESTEN:

De te volgen route:		
Het eerste aanspreekpunt bij pesten is de mentor . De mentor probeert in eerste instantie het probleem op te lossen. De antipestcoördinator (APC) wordt meteen per e-mail geïnformeerd. Lukt het de mentor niet binnen de gestelde tijd het probleem op te lossen, dan komen andere functionarissen in beeld. Zie onder.		
Acties mentor, (APC), leerlingbegeleider (LB), TL	✓	DD
De mentor biedt een luisterend oor en inventariseert wie betrokkenen zijn. (pester, gepeste leerling, middengroep en ouders)		
De mentor licht, indien nodig met een collega-mentor, de ouders van gepeste leerlingen pester(s) in per e-mail of per telefoon. Bespreekt, indien er sprake is van strafbare feiten, de mogelijkheid tot het doen van aangifte bij de politie.		
De mentor registreert het voorval in Magister onder het kopje Incident, met vermelding: Pestincident.		
De mentor schat de situatie naar waarde in en schakelt indien nodig direct leerlingbegeleider (LB) en teamleider (TL) in.		
<u>Klassikale benadering</u> oplossingsgerichte aanpak pestgedrag, opstellen van gewenste situatie met behulp van Vijf Stappen Aanpak (bijlage). De mentor doet hiervan verslag.		
De naleving van de gemaakte afspraken wordt door de mentor met de betrokkenen geëvalueerd en indien nodig bijgesteld. Na drie weken worden de gemaakte afspraken met betrokkenen geëvalueerd en indien nodig bijgesteld. Dit kan herhaald worden tot het probleem is opgelost echter met een maximum van driemaal bijstellen. De antipestcoördinator wordt hiervan op de hoogte gehouden.		
Bij een <u>individuele benadering</u> kan de Herstelrecht Toepassing (bijlage) ingezet worden. De mentor organiseert een gesprek tussen pester en gepeste leerling. Legt gemaakte afspraken vast in document.		
De mentor bepaalt in overleg met ouders, APC, leerlingbegeleider en ondersteuningscoördinator of extra hulp voor gepeste leerling, pester en andere betrokkenen wenselijk is (SOVA, Rots en Water, etc.).		
Strafmaatregel; als het pestgedrag na bovengenoemde maatregelen niet stopt, wordt een tijdelijke schorsing aan de pester opgelegd door de TL. De APC wordt geïnformeerd door de TL (Magister).		
Indien het pestgedrag aanhoudt na bovenstaande maatregelen kan de school overgaan tot een definitieve verwijdering van de pester, hierbij volgt de schoolleiding het daartoe geldende protocol. De APC wordt geïnformeerd door de schoolleiding (Magister).		

Oplossingsgerichte aanpak met de klas bij pestgedrag (bijlage 3)

VIJF STAPPEN AANPAK

Stap 1: Waar staan we nu?

Vragen die hierbij gesteld worden door de mentor zijn:

- Geef een cijfer van 0-10 aan de sfeer in de klas

Of:

- Welk cijfer geef jij voor de veiligheid in de klas?

Stap 2: Hoe ziet het eruit als we een 10 halen voor de sfeer/veiligheid?

Beschrijf voor jezelf hoe het in de klas toegaat als er niet gepest wordt. Wat gebeurt er dan? Wat gebeurt er niet meer?

Stap 3: Streefdoel

Welk cijfer kunnen we met elkaar halen? Wat doen we dan en wat doen we niet (meer)?

Stap 4: Eerder succes

Wanneer was er een betere sfeer in de klas en waardoor kwam dit? Wat gebeurde er? Wie deed wat? Kunnen we dit herhalen?

Stap 5: Eén cijfer hoger

Wat spreken we als eerste stap af om de sfeer/veiligheid te verhogen? Ideeën staan bij stap 2 en 4. Wat is jouw eigen bijdrage aan deze eerste stap?

De gemaakte afspraken worden in een document vastgelegd en in Magister geplaatst.

Na drie weken wordt de aanpak geëvalueerd en indien nodig bijgesteld.

Herstelrecht bij pesten (bijlage 4)

Herstelrecht is een tegenhanger van straffen. Het straffen is dadergericht en bij het herstelrecht staat het slachtoffer centraal en gaat het er om dat de aan het slachtoffer toegebrachte schade hersteld wordt.

Hierbij is de rol van de mentor/leerlingbegeleider niet die van een Rechter, maar die van Dorpsoudste.

Bij het gesprek zijn zowel de gepeste als de pester aanwezig.

De mentor/leerlingbegeleider stelt vragen aan de gepeste om de pester te confronteren met zijn/haar daden. Het gepeste heeft de rol van getuige. De pester krijgt de gelegenheid om de schade te herstellen, met als doel het pestgedrag te stoppen.

Herstelvragen:

De gepeste	De pester
Deze vragen kunnen jou helpen om verder te gaan nadat je schade of last hebt ondervonden van het gedrag van de pester.	Als jij wordt aangesproken op jouw gedrag, kunnen deze vragen je helpen het probleem dat je veroorzaakt hebt, op een goede manier op te lossen.
Wat is er gebeurd?	
Wat ging er door je heen toen het gebeurde?	
Welk effect heeft de gebeurtenis op jou en je omgeving gehad?	
Wat is het meest nare voor je?	
	Waarom deed je wat je deed?
	Hoe denk je er nu over wat je gedaan hebt?
	Waar heb je het meeste spijt van?
Wat moet de dader jou aanbieden om wat er gebeurd is goed af te kunnen ronden en weer met elkaar verder te kunnen?	
	Wat ga je doen om de schade die je hebt toegebracht te herstellen en weer met elkaar verder te kunnen?
Wat kan ik als mentor/leerlingbegeleider hierin betekenen?	Wat kan ik als mentor/leerlingbegeleider hierin betekenen?
Afspraken worden schriftelijk vastgelegd en er wordt een evaluatiemoment (max. zes weken) afgesproken.	

ER WORDT GEPEST! WAAR KAN IK TERECHT?

